

N11/10-83

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

пр. Героїв, 14, м. Київ, 01133, Україна
тел.: +38 044 351-40-00, 351-40-20, 351-40-01, факс тел.: +38 044 351-48-45
www.mpi.gov.ua, код ЄДРПОУ 33472061

Верховна Рада України
Народному депутату України
Колеснікову Д. В.

Шановний Дмитре Валерійовичу!

Міністерство інфраструктури України на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 02.03.2017 № 6025/2/1-17 розглянуло Ваш депутатський запит від 18.01.2017 № 06/180, оголошений на засіданні Верховної Ради України 10 лютого 2017 року, щодо ситуації у транспортному секторі економіки України та повідомляє.

Щодо збільшення обсягів перевезень залізничним транспортом інформуємо.

На економічну ситуацію в Україні та відповідно на залізничні перевезення вантажів впливають як внутрішні, так і зовнішні чинники.

У сегменті транзитних перевезень склалася негативна тенденція, показник обсягів транзитних перевезень – найнижчий за останні 20 років. Основна причина – послідовна політика РФ щодо максимальної переорієнтації російського, а також казахстанського експорту на російські порти за рахунок скорочення частки сусідніх держав (України та країн Балтії).

07.10.2016 відбулась нарада під головуванням Міністра інфраструктури України з питань забезпечення перевезень у вагонах ПАТ «Укрзалізниця» зернових вантажів та вантажів металургійної промисловості України, усунення проблем та перешкод під час здійснення таких перевезень.

У зазначеній нараді взяли участь представники Комітету Верховної Ради України з питань транспорту на чолі з його Головою, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Української Зернової Асоціації та представники бізнес-структур.

Під час наради розглянуто основні питання щодо стану перевезень вантажів, технічного стану інвентарного вагонного парку ПАТ «Укрзалізниця», ситуації із парком вагонів-зерновозів, тяговим локомотивним парком, формування резерву дизельного палива, проблемні питання та пропозиції учасників ринку щодо забезпечення перевезень.

За результатами наради прийнято рішення щодо:
№2226/12/10-17 від 17.03.2017 на №6025/2/1-17 від 02.03.2017

305387 *

1152

забезпечення дотримання графіків ремонту тягового рухомого складу філій ПАТ «Укрзалізниця» та необхідним завантаженням локомотиворемонтних заводів, які входять до складу ПАТ «Укрзалізниця»;

забезпечення необхідної кількості маневрових локомотивів дільниць філій ПАТ «Укрзалізниця» для виконання робіт з подавання-забирання вагонів на/з фронтів завантаження та вивантаження;

необхідності формування резерву дизельного палива, достатнього для безперебійної роботи залізничного транспорту згідно з установленими нормативами;

запровадження справедливого та прозорого механізму розподілу вагонів під навантаження;

висвітлення інформації щодо роботи з вагоним парком на офіційному веб-сайті ПАТ «Укрзалізниця» в режимі онлайн;

необхідності опрацювання питання внесення змін до нормативних документів у частині плати за використання вагонів, враховуючи економічно обґрунтовану складову;

удосконалення механізму роботи з портами для зменшення простоїв та обігу вагонів;

опрацювання можливості відкриття пунктів технічного обслуговування та поточного ремонту вагонів в процесі роботи з портами та перевантажувальними комплексами;

розгляду можливості підтвердження плану перевезень вантажів та погодження заявок на продавання вагонів під вантажні операції з обов'язковим урахуванням технологічної переробної спроможності вантажних фронтів, на яких проводиться навантаження та вивантаження вантажів;

необхідності перегляду єдиних технологічних процесів роботи з вантажовідправниками залежно від наявних фронтів навантаження-вивантаження та переробних можливостей станцій, портів.

Основні показники перевезень залізничним транспортом у 2016 році

Показник	Найменування показників	2016 рік	2015 рік	"±" до 2015	% до 2015
Обсяги	Перевезено, млн тонн, у т. ч.:	343,43	349,99	-6,56	98,1
	транзит	16,93	24,17	-7,24	70,0
	імпорт	37,73	36,19	1,54	104,2
	експорт	114,47	127,77	-13,30	89,6
	внутрішнє сполучення	174,31	161,86	12,44	107,7
Вантажообіг	Вантажообіг, млн т-км, у т. ч.:	187 557,5	195 054,4	-7 496,9	96,2
	транзит	19 661,8	26 615,7	-6 953,9	73,9
	імпорт	18 864,9	18 255,8	609,1	103,3
	експорт	77 940,9	86 053,6	-8 112,7	90,6
	внутрішнє сполучення	71 089,8	64 129,3	6 960,5	110,9

За 2016 рік залізниці перевезли 343,4 млн тонн вантажів, що менше, ніж перевезено за аналогічний період минулого року, на 6,6 млн тонн, або на 1,9%.

Зменшились обсяги перевезення експорту (-13,0 млн тонн, або -10,4%) до 114,5 млн тонн та транзиту (-7,2 млн тонн, або -30%) до 16,9 млн. При цьому збільшились обсяги перевезення у внутрішньому сполученні (+12,4 млн тонн, або +7,7%) до 174,3 млн тонн та імпорту (+1,5 млн тонн, або +4,3%) до 37,7 млн тонн.

Завдяки дорученням Мінінфраструктури, на сьогодні в залізничній галузі з метою збільшення обсягів перевезень вжито таких заходів:

впроваджено систему пріоритетності перевезення енергетичного вугілля;

продовжено міжремонтний період вантажних вагонів (напіввагонів), що дало змогу оперативніше збільшити навантажувальні ресурси;

оптимізація процесу закупівель за рахунок впровадження нової політики закупівель з використанням системи PROZORRO, проведення попереднього цінового моніторингу, спрощення тендерної документації для уникнення блокування процедур, зміна складу тендерних комітетів;

укладено договори позики на постачання бандажів у локомотивні депо для ремонту колісних пар локомотивів;

укладено договори про постачання запасних частин для ремонту локомотивів, очікуваний строк поставки першої значної партії запчастин – жовтень 2017 року;

введено в експлуатацію додаткові локомотиви для стабілізації ситуації із забезпеченням тягою вантажного руху.

За інформацією, отриманою від ПАТ «Укрзалізниця», щодо вантажообігу в сегменті водного транспорту зазначимо таке.

Зменшення в портах України обсягів переробки вантажів спричинені економічною кризою та спадом виробництва.

Також зазнала змін товарна структура вантажів, перероблених у портах.

Кардинально зросли обсяги переробки зерна та олій, відображаючи загальноекономічні тенденції розвитку українського АПК. Руйнування на Донбасі спричинили зменшення обсягів переробки вугілля, коксу, хімічної та металургійної продукції, обсяги переробки нафти й нафтопродуктів зменшилися через переорієнтування їх постачання для внутрішнього ринку на Білорусь, Польщу, Румунію, а транзитних потоків – на російські порти.

Крім того, суміжні країни Чорноморського регіону активно розбудовують нові інфраструктурні об'єкти та цілеспрямовано реалізують політику щодо завантаження ними власних терміналів.

Так, обсяг переробки вантажів у 2016 році становив 38416,4 тис. т, що на 21,6 % менше, ніж у 2015 році (48981,0 тис. т), з них: експорт у 2016 році становив 26 573,31 тис. т, що на 13,2 % менше, ніж у 2015 році (30 598,62 тис. т); імпорт становив 4 505,13 тис. т, що на 31,6 % менше, ніж у 2015 році (6 588,46 тис. т); транзит склав 3 336,0 тис. т, що на 42,5 % менше, ніж у 2015 році.

Щодо незадовільних результатів роботи в автомобільному пасажирському секторі повідомляємо.

У 2016 році порівняно з 2015 роком склалася тенденція щодо зменшення пасажирообігу та пасажирських перевезень у сфері автомобільного та міського електричного транспорту.

Це спричинено низкою факторів, таких як відсутність в державному бюджеті компенсації за пільговий проїзд окремих категорій громадян, купівельною спроможністю пасажирів, переорієнтацією пасажирів на власний транспорт або взагалі відмова від користування, фізично та морально зношений рухомий склад тощо.

Для покращення ситуації в цій сфері необхідний комплексний підхід, як держави, так і органів місцевого самоврядування у питанні покращення економіки країни, залучення пільгових кредитів для оновлення парку автобусів, трамваїв і тролейбусів, реформування системи транспортних пілль шляхом переходу до адресності і монетизації тощо.

Мінінфраструктури для стимулювання оновлення застарілого парку рухомого складу у містах України працює над залученням кредитних коштів Європейського інвестиційного банку в рамках проекту «Міський громадський транспорт в Україні» обсягом 200 млн євро.

Реалізація цього проекту покращить якість обслуговування населення, збільшить обсяг пасажироперевезень, поліпшить екологічну ситуацію у містах тощо.

Стосовно замовлень авіабудівних заводів усередині країни повідомляємо.

Зазначене питання не належить до компетенції Міністерства інфраструктури України. Авіабудівні заводи належать до сфери управління Державного концерну "Укроборонпром".

За інформацією, отриманою від ПАТ «Укрзалізниця», щодо оновлення парку залізничного рухомого складу зазначаємо про таке.

На засіданні правління ПАТ «Укрзалізниця», яке відбулося 29.11.2016, з метою вирішення ситуації щодо дефіциту вагонів схвалено Програму (прогнозу) оновлення рухомого складу ПАТ «Укрзалізниця» на період до 2021 року, метою якої є планомірне (протягом 5 років) оновлення за рахунок придбання, модернізації та капітальних ремонтів тягового рухомого складу, пасажирських та вантажних вагонів, електро- та дизельної тяги і рейкових автобусів.

Реалізацію Програми вже розпочато у 2016 році, а саме: придбано 21 пасажирський вагон (виробництва КВБЗ), до кінця 2017 року буде побудовано 1048 вантажних вагонів, із них 350 од. виробництва КВБЗ.

Крім того, робочий парк вантажних вагонів ПАТ «Укрзалізниця» планується збільшити майже на 6 000 вантажних вагонів або 10 % наявного робочого парку завдяки впровадженню у 2016 році заходів, таким як:

- система планових видів ремонту виключно за фактичним технічним

станом вагонів (а не за пробігом чи часом):

- система прийняття рішення про виключення та списання вагонів за технічним рішенням, яке видала експертна організація, а не за строком, як раніше;

- виведення з невідконтрольної території Донецької та Луганської областей напіввагонів (очікується 2 700 од.);

- побудова в IV кварталі 2016 року 398 вантажних вагонів на власних потужностях;

- закупівля 650 напіввагонів.

Компоненти Програми обговорено за участю потенційних виробників рухомого складу на засіданні науково-технічної ради ПАТ «Укрзалізниця».

На сьогодні, з метою планомірного оновлення парку вантажних вагонів розроблено та схвалено правлінням ПАТ «Укрзалізниця» програму оновлення рухомого складу до 2021 року (далі – Програма), згідно з якою передбачено оновити парк вантажних вагонів за рахунок закупівлі у вагонобудівних підприємств України та побудови на власних виробничих потужностях філій ПАТ «Укрзалізниця» понад 35 тисяч одиниць.

У 2017 році оновлення парку вантажних вагонів буде здійснюватися переважно новими напіввагонами, як найбільш затребуваними. Проектом фінансового плану ПАТ «Укрзалізниця» на 2017 рік заплановано побудувати на власних виробничих потужностях філій 3000 вантажних напіввагонів та орієнтовно 5890 одиниць придбати у вагонобудівних заводів України.

Щодо збільшення тарифів у сфері залізничного транспорту повідомляємо.

Тарифна політика у сфері перевезень вантажів залізничним транспортом визначається відповідно до законодавства України: законів України «Про ціни і ціноутворення», «Про транспорт», «Про залізничний транспорт», «Про природні монополії», Господарського кодексу України, постанов Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 від 06.04.1998 № 457, інших нормативно-правових актів.

Зміну державних регульованих тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом Мінекономрозвитку прогнозує під час розроблення Прогнозу економічного і соціального розвитку України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.07.2016 № 399 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2017 рік та основних макроекономічних і соціального розвитку України на 2018 і 2019 роки» передбачено індексацію державних регульованих тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом за двома сценаріями розвитку – на 25% або 44%.

Установлення тарифів на перевезення пасажирів залізничним транспортом здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)», що передбачає один варіант затвердження тарифів: на підставі наказу

Мінінфраструктури за погодженням із Міністерством економічного розвитку і торгівлі України. Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань професілок на національному рівні і Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні. Тарифи набирають чинності після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Неприйняття Закону України «Про залізничний транспорт» (нова редакція) гальмує розвиток залізничного транспорту та не дає змоги встановлювати тарифи на економічно обгрунтованому рівні, що не забезпечує покриття економічно обгрунтованих витрат та отримання прибутку, унеможливилос отримання суб'єктами господарювання компенсації різниці між економічно обгрунтованими та фактично встановленими тарифами під час застосування державних регульованих тарифів.

З органами державної влади проводиться постійна робота щодо шляхів урегулювання питань стосовно відшкодування витрат на пільгові перевезення залізничним транспортом.

Збитки від перевезення пасажирів за 2015 рік становили 7,5 млрд грн, з них у далекому сполученні – 3,5 млрд грн, а за оперативними даними 2016 року – 8,8 млрд грн, у тому числі у далекому сполученні – 4,3 млрд грн.

Заборгованість за пільгові перевезення за період 2011-2016 роки становить 2 832,5 млн грн.

Обсяг компенсації з бюджетів усіх рівнів за надані послуги з перевезень пільгових категорій пасажирів з року в рік зменшується. Так, у 2013 році компенсовано 32,5% витрат, за 2014 рік – 28,4%, за 2015 рік – 24,9%, за 2016 рік – лише 8%.

протягом 2016 року перевезено пільгових категорій громадян на суму 793,7 млн грн, компенсовано – 63,6 млн грн, що становить 8,0% вартості перевезення пільгових категорій громадян. Заборгованість становить 730,1 млн грн. Компенсація за пільговий проїзд пасажирів з державного бюджету надходить в мізерному обсязі – 18 млн грн, із місцевих бюджетів – 45,6 млн грн.

В умовах обмеженості ресурсів державного бюджету для забезпечення належної компенсації підприємствам залізничного транспорту за пільгові перевезення необхідно визначити ефективний механізм фінансування компенсаційних виплат за пільговий проїзд, а саме передбачивши для громадян, які найбільше потребують соціального захисту, надання адресної грошової допомоги на оплату проїзду.

Мінінфраструктури неодноразово виходило з ініціативою щодо заміни надання пільг адресною грошовою допомогою, що є найбільш виправданим варіантом удосконалення соціального захисту громадян. Такий порядок дасть змогу забезпечити адресність та цільове використання права громадян на соціальний захист, економне споживання пільг, зменшення витрат на

реалізацію соціальних програм за рахунок всебічного контролю за наданням і використанням пільг.

До запровадження адресної грошової допомоги, з метою зменшення збитковості діяльності залізниць від пільгових перевезень пасажирів, у Державному бюджеті України необхідно передбачити бюджетні призначення залізничному транспорту на перевезення пільгових категорій громадян окремо від інших бюджетних призначень з урахуванням реальних обсягів перевезень.

З повагою

Міністр

В. Омелян